

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4560

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

827

I C O D I C E S

828

plexiones respiciendo, et tum autor ad *Régimen*, ut vocat, *Medicinae* delabitur, varia praescribendo morborum remedia. Sed librarius imperfectum opus destituit. Germani hominis, et fortasse Academiae *Vindob.* Doctoris esse immixta quandoque vernacula nomina docent, ut, dum de *Piscibus* ei sermo est, *Pratfischel*, *grundel*, *choppen*, *Schrezen*, *zindel*, *aschen* memorantur.

CCXLII. VII. 8

847

Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. 208. 8. non una manu exaratus, rubricis distinctus, et olim *Fratrum sancte Crucis in Dusseldorf* sequentia complectitur: I. incipit *Augustini aurelij Episcopi liber de singularitate clericorum*, et quidem hoc tenore: *Miseram quidem vobis ante tempus epistolam filij carissimi que omnium morum instituta de lege commendans summatim omnia continet et (contineret?) quecunque vniuersis clericis generaliter ad dirigendam regulam competit discipline &c.* Adlufio haec ad datam *Regulam* ansam praebere potuit, ut hic Libellus *Augustino inscriberetur*, cui tributae *Clericorum Regulae* Fragmenta prostant in *append.* T. I. Opp. edit. Maur. At vero Libelli nostri nullum in hac Editione vestigium, quamvis Codex etiam *Corbejensis* quidam *Augustini* nomen praeferat. Apud *Cypriani* Editores quaerendus est, et quidem inter

Subposititia, quamvis teste *Rigaltio* in *Addend.* p. 480. in *Codice Fossatenji Cypriano* adscriptus fit. Sunt enim alii, qui *Originem* suboleant, et *Job. Pearsonus* in contrarium abiens ad *Beda* plane tempora respicit, scriptioque hac *Coelibatum Occidental* Ecclesiae urgeri putat. Sed pace docti *Episcopi* dictum fit, nullam in ea controversiam esse cum *Conjugio*, sed cum periculosa solum et suspecta Clericorum inter Mulieres commoratione; praeterea de incusationibus Ethnicorum, de *Gallis* sacerdotibus *Cybeles*, de *Martyribus* et *Martyrio* tanquam de re praesenti agitur, quod sane *Beda* aevo non congruit. Removendus igitur ad anteriores tempora *Libellus*, cuius tamen Autorem non magis, ac alii, indicare possum. Sub *Augustini* nomine typis excusus a. 1467. opera *Orci Zel de Hanau* in 4. mihi objacet. Locus tacetur, quem *Coloniam Agrip.* habeo. Editio rarissima est, et vel ideo cujusvis pretii, quod ejus ductu ad officinam *Zellii* revocari possint complura ejusdem formae Opuscula, ad quorum calcem Typographus hic et nomen suum et tempus, locumque impressionis subticuit.

II. fol. 59. *Liber* (intervallum erasum) de *beata sufficiencia*. Initium: *Suauitas et origo iusticie domine deus meus. exaudi deprecationem meam in dulcedine gratie tue &c.* Sed inscriptionem rudis Librarius mutuatus esse videtur e §. IV. primis verbis: *O sufficiens beati.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4560

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

829

P A T R I S T I C I

830

beatitudo et sufficientia beata! Ceterum disjecta sunt haec membra *Meditationum et Orationum Anselmi Cantuar.* ut liquet comparanti cum edit. *Paris.* 1721. a col. 102.

III. fol. 122. *Incipiunt XII. gradus abusonis beati cypriani episcopi.* Ita: *Primus gradus abusonis est si sine operibus sapiens et predictor fuerit &c.* Vide Cod. CXCIII. et alios in *Indice.* Nec *Cyprianus* nec *Augustinus* hunc foetum suum velint.

IV. fol. 138. p. 2. *Incipiunt XII. fructus sacramenti.* Initium: *Legitur in apocalipſi. Ex utraque parte fluminis lignum vite afferens fructus duodecim &c.* Simile quid legitur inter *Opuscula Thomae Aquin.* n. LVIII. T. 17. edit. Rom. 1570. f. sed noster in diuersum abit. Testibus utitur: *Ambroſio, Gregorio, Augustino, Hieronymo, Johanne Chrysostomo, Hilario, Paschasio et Rabano*, unde de aetate conjicies. Ad latus Tituli notatur: *Multum incorreſte.* Et ita est.

*Palladij librum breuiatum per godefridum
Accipe curta volens rustica rura colens.*

Palladium tantum non hic sequor aut galienum.

Pingitur et cespes floribus iste meis.

Ordine sub certo nullo preeunte reperto

Scita prius relego. munus et hoc tibi do.

Galfridus, Gaufredus, quin per errorem, ut puto, etiam Gualterus Anglus e Normannis Poeta Sec. XIII. non inceleber fuit, cognomine de Vino Salvo, Vineſauf seu Vinesalf, quod ei cogno-

men adhaefisse ab Opusculo, quo *Vinorum* etiam *curam* tradidisse fertur, est *Joh. Pitsei* conjectura. Quo major est Poematum ejus apud *Leyserum, Fabricium, Tannerum* &c. celebritas, eo parciors

no-

2025-07-01

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4560

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

831

C O D I C E S

832

notitia Tractatus oeconomici istius, quo Petrum de Crescentiis non parum tempore antecessisset. Codicem ms. unicum memorant post Jamesium Caveus, Seldenus et Tannerus extantem in Coll. Caji Cantabrig. culpatque Tannerus Seldenum immerito, quasi eum cum Galfridi Nova Poetria confudisset, ut verba Cl. ICti in Praef. ad X. Scriptores Hist. Anglic. p. 39. expendenti liquet. Ipse interim Tannerus versionem Anglicam absque loci mentione adfert, inscriptam Godefridus super Palladium, quae incipit: *The manner of setting of treis is many-fold and so commune, that we &c. et certe Opusculum nostrum exprimit, cuius initium: Modus insercionis arborum multiplex est, sed magis usitatus et magis communis est, ut euellas &c. Jam vero doctos Anglos hactenus notatos solo Godefridi nomine, quem sibi Galfridum suum interpretabantur, contentos Opusculum ipsum nunquam inspexisse, certum est; deprehendissent enim evidenter, Hominis Alemanni foetum esse, Medicique, qui tamen diversas regiones, puta Graeciam, Brabantiam, Italiam vidisset, ut ipse sparsim memorat. Namque, ut rem exemplis declarem, dum fol. 186. de tripli Cerasorum specie agit, de prima ait: ista vocantur in vulgarri nostro amerellen; de altera: vocantur in lingua nostra kyrsen; de tertia: vocantur vulgariter weyffelen. Fol. 193. de Musto: quod wirtz dicimus. Fol. 205. de*

Mucore: *quod nos vulgariter schymmel. Multus praeterea Nostro sermo de Franconia, Thuringia, Bauaria. Ita fol. 190. Rapam sic fecit quidam in bambergh maximam. infixit foramen ipsi rape stanti in terra et impo- suit foramini aliqua grana seminis rape et crevit maxima. Simile quid de Raphanis circa Erfordiam mihi relatum memini. Fol. 198. Propter quod ego godfridus multum ab omnino vinum herbipolense. — Ego eciam cum indige- na terre illius coactus sum uideli- cet invitus tale vinum frequenter bibere quia timeo multum perdere racionem et visum. Nix enim est precipua causa cecitatis hominum in franconia. Humulus in thuringia et teda et resina in montanis bauarie propter fumum oculos eorum le- dentem. Hominem certe nostra- tem, Sec. XIV. aut XV. et lati- no eloquio longe infra Galfridum Poetam audimus, qui qua fortuna anglice loqui doctus fuerit, dicere non habeo. Ut vero Me- thodum ejus Lectori pandam, VII. ille Tractatus rem con- fitit, quorum I. de plantacionibus arborum. II. de vitibus. III. de conseruacione fructuum. IV. de vendemijs. V. de aceto. VI. de clare- to. VII. de vino medicinali agit. Quivis Tractatus in suos abit Articulos. Ita e I. disces: De plan- tacionibus pomorum et pirorum se- cundum diuersos. Ut poma crescant sine nucleis. Quomodo colorentur poma in ipsa arbore crescentia. Quomodo fiant fructus in ipsa cre- scentes solutiui. Quomodo arbor*

vetus

2025-07-01

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4560

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

833

P A T R I S T I C I .

834

vetus incipiens arescere reuiuiscat. Quomodo quidam frugis acetosi efficiantur in arbore dulces. Si uis ut aliqua gemma uel qualiscunque res crescat in pomo. De plantan- dis arboribus amigdalorum et auel- lanarum prunorum uel cerusorum uel etiam persicorum, et sic ulte- riuss vera fabulosis mixta, prout ea aetate rerum naturalium cog- nitio ferebat. Ad calcem: Ex- plícit compendium godfridi de plan- tacionibus arborum per fratrem an-

dream podman de arnhem. Anno domini MCCCCLXXIX. ordinis dyaconatus sui primo anno.

CCXLIII. VIII. C. 25.

Codex membraneus lat. Sec. 207 XII. Folior. 191. f. per duas Co- lumnas eleganter exaratus, ru- bricis distinctus, bonaeque notae Possessorem prodit sequentibus versibus, qui in principio fol. ver- so leguntur:

*Librum presentem patrum dictis redolentem
Abbas preclarus fecit scribi Gebehardus.
Uirginis eximię digna pro laude marie.
Ut peccatorum purgata fece suorum
Uirtus uirtutem comitetur ad usque salutem.
Istud ad oramen lector respondeat amen.*

Fuit Gebehardus hic Colonensis Abbas Coenobii Windbergensis Ord. Praem. in Bojaria, eique per annos L. praefuisse dicitur. Memoria ejus recurret infra in Codice, qui I. exhibit Johannis Cassiani Monachi Massiliensis e Galliae Provincia, ut firmior fert sententia, oriundi, Scriptoris Sec. V. pii et eruditus sed Semipe- lagianismi labe notati Classem se- cundam et tertiam Collationum si- ve VII. Collationes PP. in The- baide Aegypti, et VII. Collatio- nes PP. in ulterioris Aegypti Par- tibus, ita, ut absint X. primae Collationes PP. in Eremo Scy- thi seu Σκύτεως. Titulus miniatus hic est: *Incipit prefacio Cassiani eloquentissimi uiri ad Honoratum episcopum (Arelat.) et Eucherium famulum christi. Sunt, qui Hono-*

ratum tardius ad Episcopatum evectum fuisse autument, id, quod saltem de Eucherio Lugdunensi certum est. Praefationis initium: Cum uirtutem perfectionis uestre qua uelut magna quedam luminaria &c. Post hanc: Incipiunt capitu- la collationis Cheremonis, quae exacte cum impressis concordant. Incipit collatio prima abbatis Che- remonis de perfectione. Et sic deinceps quamvis Collationem praeit Elenchus Capp. qui in sola Collatione IV. ab editis variat, quae ibi Capp. XIX. nobis vero XXI. censet, materia tamen utrobique integra. In universum lectio vix quidquam abit ab editione Fran- cof. 1722. f. si finem Collat. ult. excipias, quem ex Cod. adscribo: quippe cum et profectio lectoris sit, si sublimitatem sensuum contem-

Denis Codd. ms. theolog. Bibl. Pakat,

G g g

ple-

2025-07-01